

Vergaderjaar 2015–2016

33 652

Spoorbeveiligingssysteem European Rail Traffic Management System (ERTMS)

Nr. 36

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 oktober 2014

Hierbij ontvangt u de derde Voortgangsrapportage ERTMS, welke rapporteert over de periode 1 januari 2015 tot en met 30 juni 2015¹. Belangrijke punten uit deze voortgangsrapportage zijn de herziene planning, de ondernomen acties naar aanleiding van de laatste rapportage van de Audit Dienst Rijk (ADR) en de ontwikkeling van de risico's van het programma. Indien gewenst bied ik u graag een technische briefing aan.

Planning Planuitwerkingsfase programma ERTMS

Zoals aan de orde is geweest in het Algemeen Overleg van 17 juni jongstleden is de planning van de planuitwerkingsfase herzien. Dit vanwege de vertraagde bemensing in de kwartiermakersfase en om de noodzakelijke volgtijdelijkheid te bewerkstelligen tussen de parlementaire enquête Fyra en de Aanbestedings- en contracteringsstrategie (ACS) voor ERTMS. Rekening houdend met het tijdsverloop tussen de presentatie van de resultaten van de enquête en de Kabinetsreactie en de verwerking van de conclusies en lessen in de ACS, is de verwachting dat de ACS in het tweede kwartaal van 2016 aan uw Kamer kan worden aangeboden. Rekening houdend met het grote belang van zorgvuldige doorwerking van de ACS in de Projectbeslissingen en het zich kunnen voordoen van risico's ligt het in de rede dat ook de Projectbeslissingen 4 tot 6 maanden zullen verschuiven.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

TEN-T planning uitrusting Europese goederencorridors met ERTMS

In 2009 zijn de Europees verplichte TEN-T corridors aangegeven die in 2020 (en 2030) met ERTMS moeten zijn uitgerust. De 2020 corridors voor Nederland betreffen Kijfhoek-Belgische grens en Amsterdam Westhaven – Betuweroute (via Utrecht Centraal).

De Europese Commissie heeft geconstateerd dat voor de uitrusting van de goederencorridors met ERTMS in Europa een vertraging van enkele jaren tot 10 jaar verwacht wordt t.o.v. de plannings uit 2009. Daarom komt de Europese Commissie met een update van de planning van de uitrol van de TEN-T lijnen, waarin de implementatie van ERTMS op de corridors voorzien wordt van realistische data. De Lidstaten zijn uitgenodigd in 2015 hun inbreng te doen. In 2016 zal de geüpdate Europese planning worden vastgesteld.

Uit de meer gedetailleerde uitwerking als onderdeel van de Planuitwerkingsfase van het programma ERTMS is de conclusie getrokken dat het ombouwen van de corridor Amsterdam Westhaven – Betuweroute naar ERTMS Level 2 only per 2020 niet haalbaar is. Het gaat hierbij uitdrukkelijk alleen om het opschuiven van de realisatiedatum. De corridor wordt wél van ERTMS voorzien, alleen later. Dit heeft te maken met de verwevenheid van goederen- en personenvervoer op deze lijn, de onmogelijkheid om in 2020 voldoende NS-materieel te hebben voorzien van ERTMS, de complexiteit van het uitrusten van emplacementen met ERTMS Level 2, de ingrijpende wijzigingen rond Amsterdam Centraal in het kader van het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer, die na 2020 klaar zijn, en het hiermee gepaard gaande hoge risicoprofiel als deze werkzaamheden met ERTMS zouden worden gecombineerd vóór 2020. Dit zou leiden tot grote hinder voor reizigers en verladers.

Nederland brengt de herziene planning van de corridor Amsterdam Westhaven – Betuweroute in bij de Europese Commissie in het kader van bovengenoemde Europese update.

Voor de goederenafwikkeling van de Amsterdamse haven over het spoor zijn er geen gevolgen. Goederenvervoer kan onder ATB blijven plaatsvinden tot het moment dat ERTMS wordt aangelegd. Bij de uitwerking van de uitrolstrategie van het programma ERTMS wordt onderzocht wanneer deze lijn wel van ERTMS zal worden voorzien, in samenhang met de andere lijnen die binnen het programma vallen en het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer.

Het programma acht de implementatie van ERTMS op de andere TEN-T 2020 corridor Kijfhoek – Belgische grens volgens de huidige inzichten in 2020 haalbaar.

ADR aanbevelingen programmabeheersing

De Audit Dienst Rijk (ADR) heeft in april 2015 aanbevelingen gedaan op het gebied van programmabeheersing. Mede naar aanleiding van het accountantsrapport van de ADR heeft het programma het bestaande team programmabeheersing versterkt met tijdelijke medewerkers. Deze extra medewerkers geven opvolging aan de bevindingen uit het accountantsrapport. Inmiddels is een Europese aanbesteding van de beheersing in gang gezet om permanente bemensing van het benodigde kwalitatieve en kwantitatieve niveau voor de programmabeheersing te krijgen. Hiermee wordt vanaf het vierde kwartaal 2015 de programmabeheersing structureel bemensd.

Monitoringskader verwachte effecten

Zoals toegezegd is een monitoringskader en -instrument opgezet. Het monitoringskader heeft als doel om gedurende de loop van het programma te rapporteren over de mate van het doelbereik van het programma.

Risicomanagement

De volgorde van de top 10 risico's wordt tijdens elke rapportageperiode opnieuw bepaald om actief risicomanagement te kunnen voeren. In deze VGR zijn gelet op de toenmalige planning twee risico's in plaats gestegen. Als gevolg van de herziene planning is het mogelijk dat deze risico's in de loop van de Planuitwerkingsfase weer afnemen.

Om het risico te mitigeren dat de start van de materieelombouw op zich laat wachten is het proces om te komen tot bekostigingsafspraken voor de inbouw van ERTMS in het materieel geïntensiveerd.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
W.J. Mansveld